

Naročninaznaša letno 36 Din, polletno 18 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.**Posamezna številka 1 Din**UREDNIŠTVO: telefon številka 21
UPRAVA: telefon številka 28

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA**KRAJINA****Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko**

Murska Sobota, 3. aprila 1932.

I. LETO

ŠTEV. 5

Cena oglasovNa oglasni strani: cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

Konferencija velesil

Angleški ministerski predsednik MacDonald je povsem nepričakovano sklicao konferencijo velesil, da bo razpravljala o verstvenem sodelovanju podunavskih držav. Konferencija se vršila v Londoni v prvi polovici aprila.

Anglija je s tem odločujočim korakom brezobzirno napravila konec vsem nadaljnim razgovorom francoskega predsednika, da se naj podunavske države o svoji zadevi i nevolaj najprve same med seboj sporazumejo. Iz dozdajšnjih razgovorov se dasklepati, da bodo Anglija, Nemčija i Italija v prvi vrsti razpravljale pitanje, na kakši način ponuditi verstveno pomoč Avstriji i Madjarski.

Naš minister za zvunejšnja dela dr. Marinković je pri proračunski razpravi v senati jasno povedao, da smo mi pripravljeni poskusiti, da se doseže sporazum z ostalimi podunavskimi državami, i da napravimo vse, ka je mogoče, da pride do sporazuma. Nišče pa nemre zahtevati od nas, da bi ravno mi mogli prevzeti

na sebe največje žrtve za rešitev svetovne finančne krize.

Konferencija de mela uspeh, či velesile priznajo vsem podunavskim državam isto pravico do samostojnosti, kak jo priznavajo n. pr. Belgiji, Nizozemski ali pa skandinavskim državam. Če pa do smatrala, da so podunavske države nekakše kolonije za njihov politični i gospodarski razvoj i napredek, se konferencija brez uspeha zaključila i razide, kak dozdaž že v nogo drugih mednarodnih konferenc.

V tom slučaju nam preostane samo ena pot. Kmetje, delavci, industrija i obrt se morajo združiti i napraviti velki načrt proti gospodarskoj krizi. Predmete, ki jih nūcamo, moremo izdelati proti primernim cenam doma, ravnotak pa moremo tudi pridelke proti primernim cenam ponūcati doma. To se pravi: moramo dosta i dobro blago producirati, da ne bomo prisiljeni na inozemske produkte, zvūn toga pa, da potrošimo to blago doma.

POLITIČNI PREGLED**Jugoslavija.** V narodni skupščini je finančni odbor pregledao novi trošarinski zakon, ni pa ešče dokončao svoje delo. — V senati se je nadaljevala razprava o proračunu. Minister za zvunejše posle dr. Marinković je meo velik govor o zvunejši politiki naše države. Govoro je o razprožitveni konferenci, o reparacijah, ki nam jih je dužna plačati Nemčija, o podunavskem gospodarskem bloku i o Evropski Uniji. — Finančni minister je izrazil vūpanje, da se bodo razmere v bližnji bodočnosti pobogšale. Najbole značilna pa je bila njegova izjava, da šče držati stabilnost dinarja za vsako ceno. To je: naš dinar ne padne. — Nato je senat sprejelo proračun i finančni zakon. Sprejelo je tudi ostale zakone, ki so bili že sprejeti v narodni skupščini.**Madžarska.** V Budimpešti je bilo veliko razburjenje, ar se je širila govorica, da nameravajo komunisti na 13 obletnico komunistične diktature na Madžarskem, prirediti velike demonstracije. Vojasstvo i policija je bila v pripravljenosti, vendar pa ni prišlo do spopadov. — Madžarski gospodarski delegati so odpotovali v Beograd i stopili v stike z predstavnikih naših gospodarskih krogov radi poglobitve medsebojnih interesov.**Avstrija.** Radi smrkavosti v Jugoslaviji, posebno v Banatu, je avstrijsko ministerstvo za kmetijstvo prepovedalo uvoz kopitarjev iz okuženih

srezov. Prepoved je od 20 marca. — Klirinski promet med Avstrijo i Jugoslavijo je bio odpovedan. Promet preneha 20. aprila.

Bolgarija. Radi brezposelnosti so vōvdarili v Plovdivu velki nemiri. Tudi drugod so izbruhnili i so jih oblasti le s silov zatrli. List „Makedonija“ piše, da je kriza prispela pri njih do vrha. Ljudje umirajo od glada, na jezere pa jezere je brez dela. Da so tak žalostne razmere je vzrok ta, da Bolgarija nemre prodati svojega tobaka, ar države, štere kūpūjejo bolgarski tobak zahtevajo, da bi Bolgarska za uvoženi denar kūpūvala blago od njih. Bolgarska pa ne želi tujega blaga, samo le tuji denar, s šterim bi leško poplačala inozemstvu svoje duge.**Nemčija.** Ob koncu proračunskega leta 1931-32 so imele občine 280 milijonov mark primanjkljaja, radi brezposelnih podpor, štere morajo plačati. V l. 1931 so dale občine brezposelnim delavcem skupno 1 milijardo 100 milijonov mark. Za letošnje leto se pa računa ešče veći znesek. — Oblasti so 25 listov nacionalnih socialistov prepovedali izhajanje. Hitler je sicer proti tom protestirao, vendar zaman.**Rusija.** Predsednik Zveze sovjetskih republik Stalin je smrtno nevarno zbol. Iz Nemčije i iz Poljske so pozvali zdravnike v Moskvo. Stalinova bolezen vzbūja v komunistič-

nih krogih v Moskvi veliko vznemirjenje, ar se bojijo, da bi mogla Stalinova smrt pomeniti tudi smrt zdajšnjega boljševiškega režima.

Kitajska. Med kitajskimi i japonskimi delegati se vršijo pogajanja za premirje i je vūpati na ugoden potek. — Škoda, štero je povzročilo bojevanje pri Šanghaju, se ceni na 100 milijonov angleških funtov. Trgovina je pri tem izredno trpela ter je uvoz v Šanghaj za 3/4 večji kak izvoz. Brezposelnih delavcev pa je na milijone. — Kakor se čūje ima Japonska namen, da izstopi iz Društva narodov. Vzrok tom je, da je Društvo narodov pokazalo premalo razumevanja za položaj v Vzhodni Aziji.**Banovinska skupščina
Jugoslovanske Radikalne Kmet-
ske Demokracije**

V torek, dne 29. marca se je vršila v Ljubljani prva banovinska skupščina J. R. K. D. Navzočih je bilo višje 150 zavūpnikov iz vseh srezov naše banovine, nadale naši poslanci, senatori i člani banovinskega sveta. Tudi iz našega Prekmurja so bili navzoči zastopniki. Kako velke važnosti in veljave je ta nova stranka, se vidi iz toga, ka so bili celi čas na skupščini navzoči tudi gg. minister Pucelj, ban dr. Marušić i podban dr. Pirkmajer. G. minister dr. Kramer se je opravičilo, ar je bolan in leži v posteli. Poslo pa je zborovalcem lepe pozdrave.

Kaj se je na tem zboru govorilo in sklenilo, bomo pisali v prihodnji številki. Za zdaj samo omenimo, da so naši prekmurški zastopniki znova javili naše potrebe in nevolje in prosili pomoči. Govori naših zastopnikov so bili sprejeti z navdušenjem od navzočih in splošno se je čulo glasove, da se mora našim ljudem kak najbolje na roke iti, ar so 8. novembra v tako velkem številu volit šli, zdaj pa z veseljem vstopajo v novo stranko.

V ožji banovinski strankin odbor, eksekutivno, je zvoljeni tudi en zastopnik iz sreza M. Soboti.

Na zborovanju je bil med drugim tudi storjen sklep, da se mora kak najprle stranka definitivno organizirati. Zato se naj jo sedaj še v tem mesecu aprilu ustanove stari naši odbori, šteri do po listom v našem kraju izvolili stalen banovinski odbor.

V našem srezu mo meli srezko skupščino v kratkom. Dan bomo pravočasno naznanili. Zato prosimo, ka naj vse krajevne organizacije na vsakih 50 članov zvolijo po enega delegata v srezko skupščino, ta jih včas naznani sreskemu odboru M. Soboti. To je nujno!

Ešče edno! Na zborovanju je bilo tudi sklenjeno, ka smejo poslanci intervenirati le za one, štere priporočajo krajevna organizacija. Kdor je nečlan stranke, nema pravice do njene pomoči! Zato ustanovite kak najprle organizacije tam, kje jih ešče nega.

Agrarna reforma

Prvotna misao, da se iz dozdažnjih veleposestev ustanovijo na zdravu podlagi srednje male kmetije, se ni uresničila. Tak se vidi, da se izvedba te dobre zamisli kar od začetka ni vzela resno. Naredba i kasneje zakon o štiriletni oddaji veleposestniške zemlje v začasni zakup določa načela, po šterih se ima postopati pri razdelitvi zemlje. Prvi so naime siromašni poljedelci — nemaniči, drugi oni poljedelci mali posestniki, šteri majo premalo zemlje i so v stani obdelovati večjo površino, na zadnje oni srednji posestniki, šteri ešče nemajo punih 10 oralov lastnega obdelovanega zemljišča. Ob konci pravi besedilo, zakona, da treba gledati tudi na gospodarsko sposobnost. Vsa ta načela prevzeta so v zakon o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih z dne 19. junija 1931.

Nepopravljiva hiba te iz socijalnega ožra brezdvomno dobre zamisli je bila i je ešče dnes, pomanjkanje programa, šteri bi mogao v okvirju zakonitih določb vezati tak najvišje kak najnižje agrarne oblasti, ne glede na osebe, štere v agrarnem vprašanju zavzemajo trenutno odločujoča mesta. Takši program kak jekleno orodje agrarnega problema, ne bi smeo svojevoljno spreminjati ni eden minister i ne najnižji agrarni uradnik. Či bi zamiseo, osnovati srednje male kmetije, bila istinito resna, bi se takši program v dobi 13 let mogao nastaviti. Saj je brezdvomno ne samo dovolj kmetijskih i agrarnopravnih strokovnjakov na razpolago, nego tudi zadostno število neposredno na agrarni reformi prizadetih oseb iz vrst veleposelnikov, zakupnikov i drugih pospeševanju kmetijstva služećih ustanov. Da do takšega programa agrarne politike pri izvajanju agrarne reforme pri nas ni prišlo, je vzrok zamenjave pojmov i hotenja. Agrarna politika je drugo, kak strankarska politika. Slednja zaslednje številčno pridobitev moći stranke, ne glede na dosego dobrin, h katerim pri svojem položaju v parlamentarni borbi pripomore ka obćemu blagostanju. Agrarna politika pa je programatično poseganje države kak gospodarske organizacije v razvoj narodnega v našem slučaju posebno kmetijskega gospodarenja v dobrobit celoga naroda. Take agrarne politike v izvajanju agrarne reforme pri nas ni bilo, nego se je vodila pri delitvi zemlje većinomao ozka strankarska politika, brez določenega gospodarskega načrta. Zato se z agrarno reformo ni mogla ustvariti zdrava osnova kmetijskega stapa, nego ustvarno se je kmetijski proletarijat, v kolikor se ta potom naravne selekcije sam po sebi brez hotenja agrarnih oblasti ali uvoliga strank ni izločilo. Da pa se je mogla voditi strankarska politika, je vzrok dopustnost intervencionizma, ki se je včas od početka i do poslednjih časov v naši javni upravi razvij i mi zdaj ni popolnoma ponehao. Pri ob-

stoju programa bi bile intervencije na korist posameznih slučajev brezuspešne i strankarstvo ne bi moglo pri izvajanju agrarne reforme povzročiti onoga zla, šteroga je povzročilo. Ureditev zemljiških razmer na veleposestvih bila bi dokončana ob časi i v boljše občo korist.

Ustanovitev srednjih malih kmetij zaviral, čí ne onemogočo pa je tudi zakon sam, šteri določa, da se ima dati zemljo prvenstveno poljedelcem — nemaničem. Izvajanje tega načela, štero je oprto na zakon sam, mora dovesti do nevzdržnosti i absurda. Izvajano v dobesednem smislu je samo po sebi moralo propasti, da si je bilo iz socijalne strani na mestu. Družina poljedelskega delavca z 8 člani dobi 8 oralov dobre zemlje. Vsi so delali do tega časa kot dinnarji na veleposestvi. Nema škeri, ne plüga i brane, ne voza i živine. Kak težaki bili so dobri, kak samostojni gospodarji postavljeni na 8 oralov zemlje ne vejo kaj začeti. Urediti si zemljo za eno leto dni naprej, sami brez vodstva i navodil gazde, ne vejo. Niso toga samostojno nikdar delali, niti se vadili pri očetih. Fali jim ne samo škeri i živine, fali jim duševna zmožnost samostojnega gospodarenja. Dober drvar ni tudi dober lesni trgovec. Delo je telesna, gospodarenje duševna stran i oboje združeno v eni celoti ešče da samo povoljni učinek. Stanje kakoršno je bilo, ni moglo imeti dobrega učinka. Cela leta so ostala polja neobdelana ali pa so bila skrajno slabo obdelovana, dokler se te družine niso znašle v samostojnem kmečkem deli i začele gospodarsko misliti i dodeljeno zemljo obdelovati. Poljedelci druge i tretje kategorije, ki so že od prej lastno zemljo posedovali, morali so to ugonabljanje dobrin zemlje od bolesti svojega čutenja mirno gledati i samo kak so popolnoma nesposobni nemaniči sami zemljo opustili, prišli so oni na vrsto za dodelitev. To hibo imeo je prvi zakon i imajo zakon o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih z dne 19. junija 1931., kljub vsem slabim skušnjam. Zgoraj navedeni družini zadostovalo bi od početka 2 ali 3 orale zemlje, da se v samostojno gospodarstvo vpelja i po poteku par let, kak se izvidi njena gospodarska sposobnost, doda več. Koliko več haska i manj trüda bi imela ta družina i koliko več bi bilo nameni. Srednje male kmetije, štere so v vsakši državi steber notranje moči, jamstvo socijalnega reda, vir občega blagostanja i osnova ljudske morale i poštenja, bi bile ustanovljene.

Murska Sobota

— **Proračunska seja:** Dne 24. marca se je vršila proračunska seja naše občine za leto 1932. Proračun je sestavljen v znamenji skrajne štednje i je bila debata gg. občinskih odbornikov pri vsaki postavki živahna. Proračun izkazuje sledeče dohodke: Gospodarstvo 73.300 Din; pristojbine: 38.000 Din; javne naprave 183.400 Din; razni dohodki 1500 Din; davščine 375.710,38 Din. Izdatki: Gospodarstvo 19.069 Din, uprava 109.826,30 Din, glavnice 146.000 Din, redarstvo 131.445,75 Din, javna dela 46.050 Din, zdravstvo 20.500 Din, drugi stroški 25.100 Din, socijalno skrbstvo 26.727 Din, šolstvo i prosveta 93.434 Din, kmetijstvo 20.900 Din, izredni izdatki 27.858,33 Din. Skupaj 671.910,38 D. i ravno telko dohodkov.

— **„On in njegova sestra“.** Radi splošne želje občinstva se ponovi igra s petjem i godbo „On in njegova sestra“, v soboto dne 2. aprila ob

pol 9. uri zvečer v Sok. domu. Igra, ki je že pri prvi uprizoritvi dosegla popoln uspeh, bo prav gotovo spet privabila puno dvorano občinstva. V odmorih bo igral orkester, tak da se nam spet nudi večer neprisiljene zabave i smeja.

— **Pes ga je vgrizno.** Posestnika Madjar Ivana iz Očeslavc je pes tak močno vgrizno v nogo, da je mogao priti v bolnico. Uvedena preiskava bo dognala ali je bio pes stekel ali ne.

— **Svojega otroka je zadušila.** Marija Ožvald iz Markiševc je nena doma porodila, o čem pa njen mož ni znao nikaj, ar se je samo le pred kratkim vrnil iz Amerike. Včasi po rojstvu je otroka stisnila za vrat, ar je začeo jokati i se je ona bojala, da bi mož to čüo, šteri je bio v istoj sobi. Mrtvo dete je po tem zavila v cunje i ga zakopala pri štüdenci. Njenemu početju pa je orožništvo prišlo na sled i ona je svoje dejanje priznala.

— **Nesreča na cesti.** Dvanajst letni Hajoš Franc sin sezonskega delavca iz Dol. Lakoša je prišao pod kolo. Pri padci si je zlomo desno nogo.

— **Nesreče pri streljanju.** Običaj, da se za Veliko noč strelja z možnarji, je tudi letos zahteval svoje žrtve. Kotnik Francu iz Ivanjševca je odtrgalo prste na roki, prav tak tudi Serrec Antoni iz Mahovec. Oba se zdravita v tukajšnji bolnici.

— **V bolnici so vmrli v mesecu marcu sledeči:** Hujs Ivan, 27 let kretnik drž. železnice iz Beltinec, Horvat Marko, 63 let, mali posestnik iz Trnja; Štefanec Franc 27 let, čevljar iz Turlišča; Schlihter Mihael, 68 let, poljedelec iz Radovec; Titan Anica, absol. učiteljšča, 22 let iz Kroga; Hočnikar Marija, poljedeljka 59 let iz Čepinc; Fartek Marija poljedeljka iz Sotine 71. Slednji je dobo pri gašenju zadnjega požara v Sotini tak težke opekline, da je poškodbam podlegeo.

— **Narodna odbrana v M. Soboti.** V nedeljo dne 3. t. m. ob 11 uri predpoldan bo v „Sokolskem domu“ predaval g. dr. Lavo Čermelj iz Ljubljane o življenju in trpljenju naše mladine pod fašističnim jarmom. Vabljen je mladina in odrasli.

DOPISI

Filovci. Našo občino, zlasti pa družino Horvatovo je zadela bridka nesreča. Pred dnevi je umrl na kliniki v Zagrebu, kamor se je šel zdraviti, naš župan Horvat Jožef. Za župana je bil imenovan še le lansko leto. Zdej nam ga je pa smrt pobrala v najlepši moški dobi. N. v m. p.

Gornji Lakoš. Župani iz vseh sosednjih občin so imeli pri našem g. županu mali informacijski sestanek, na katerem so se pogovarjali o zadnji občinskih doklad. Nekatere občine namreč že več let imajo velike težave s tem, da ne dobivajo redno občinskih doklad. Tako pridejo v težek položaj, da so brez denarnih sredstev. Otežkočeno je zlasti vzdrževanje šol. Doklade se niso izplačevali občinam, če ravno so davkoplačevalci izplačali vse davke. Da bi se ta zadeva uredila, so župani sklenili, da se obrnejo na davčni urad za pojasnila. To so tudi storili i dobili so zatrdilo, da se bo skrbelo za to, da se bodo v bodoče občinam redno nakazovale občinske doklade.

Gornja Lendava. 19. marca se je zaroco priljubljeni graditeo orgol i klavirov gospod Fuis Joško iz Prosečkevesi z gospodičnov Juliško Tomorijevo, hčerko šolskoga upravitelja v Gor. Lendavi. Iskreno čestitamo!

Dobrovnik. V letu 1932 se vršijo sejmi ob sledečih dnevih: 6. ap-

rilja živinski sejem, 30. maja, 25. julija in 3. oktobra je živinski in kramarski sejm.

Lucova. V Lucovi se je dne 26. II. 1932. ustanovilo prostovoljno gasilsko društvo, na pobudo gospoda Paulik Janoš šol. upr. ter tajnik križevske gas. župe iz Gor. Petrovec. Izvoljeni so sledeči možje za vodstvo: načelnik Ballek Jožef, poveljnik Cvörnjek Anton, podpoveljnik Bagar Ivan, tajnik Pondelek Štefan, blagajnik Jošar Janoš. Društvo ma 26 redni članov. Dne 20. III. t. l. se je vršila seja (gyüleš), na katerem bi se moralo razpravljati razne stvari. Zaradi medsebojnega prepiranja, se ni moglo nič razpravljati. Škoda velka, da se v seji ne naredi red. Vsak član grozil, eden temu, drugi drugemu, potem pa se seja razpusti. Po takšem začetku ne more društvo napredovati. Naj se napravi red v društvu in da ne bo imel vsak glavno besedo.

Melinci. Dne 28. t. m. je uprizorilo gas. društvo v šolskih prostorih veseloigro s petjem: „Moč uniforme“ v režiji g. šol. upravitelja Šilovinec Pavela. Vloge so bile razdeljene med domačini, radi tega je bilo tudi zanimanj za igro izredno veliko, kar je dokazala mnogoštevilna udeležba. Velik uspeh je tudi dosegel g. Medvešček, ki je v svoji požrtvovalnosti se udeležil točno vsake vaje iz oddaljenih Beltinec. Presenetil je mladinski zbor, ki je z vso dovršnostjo zapel nekaj pesmi in želja svoje izvajanje ne samo priznanje ampak tudi občudovanje. Tudi moški zbor ni v ničemur zaostal. Želeti bi bilo, da ta prireditelj ne bi ostala osamljena. Pot je napravljena, poprijeti se je treba dela z isto ljubeznijo in požrtvovalnostjo in uspeh bo zagotovljen. Nekaterim krajem pa naj bodo ravno Melinci vzgled dela in stremljenja do napredka.

Kmetiskonadaljevalna šola v Dolnji Lendavi je dne 19. marca za ključila šolsko leto 1931/32. Po dveh letnem marljivem posečanju zapuščila 22 fantov to šolo. Gotovo se bode kmalu pokazalo, kako velike važnosti je kmetiskonadaljevalna šola, ki je v prvi vrsti vzgojna ustanova. Posebno v sedanjih časih duhovne in gospodarske depresije, je mladina potrebna visokega poslanstva, ki ga zanaša baš kmetiskonadaljevalna šola med kmetški narod. Blagodejno mora vplivati na vso duševnost kmetškega človeka, utrjevati mu mora voljo do dela, krepiti mu življenski optimizem in trdno zaupanje v lastno moč — ne smejo ga streti trenutne gospodarske prilike. Zaupati mora sam v sebe kot še nikdar. To zaupanje pa bo gotovo tem jačje, čim močnejša bo vez med kmetom in zemljo. Vodja šole je bil šol. upr. S. Gorišek, predavali pa so še gg. učitelj Kokolj, Izidor Horvat, sreski kmetijski referent Lipovec, živinozdravnik Sok in kaplan Vrbajnshek.

D. Lendava. Uradni dnevi lendavskega sodišča se vršijo v letu 1932/33 v Beltinci (gostilna Kreslin) v dneh: 20. aprila 1932, 15. junija 1932, 7. septembra 1932, 19. oktobra 1932, 21. decembra 1932, 18. januarja 1933 vsakokrat s pričetkom ob 9. uri in trajajo do 16. ure.

IZ SVETA

Či ešče ne veš...

da je gospodarska komisija reprezentančne zbornice v Ameriki sprejela zakonski načrt, po šterom se prepove do nadaljnjega vsakšo priseljevanje iz Evrope,

da so v Nemčiji po zmagi Hindenburga pristaši Hitlerja nameravali

izvesti revolucijo i se polastiti oblasti, ka so pa pravočasno preprečili,

da nosi predsednik japonske vlade jeklen oklep (páncél), šteroga revolverska krogla ne more predreti. V zadnjem časi so naime atentati na japonskem, na politike, na dnevnem redi,

da so se v premogovniku v Mostu na Češkem vneli plini. Reševalci so potegnili iz rova 20 nevarno zastrupljenih rudarjev, dočim jih je 8 ešče zdaj pod zemljov,

da je v Kubanskem ozemlju vsled hitrega taljenja snega nastala velika povodenj. Nad 50 vasi je pod vodov. Škoda je ogromna,

da se je radi nepazljivosti strojevodje zgodila v bližini Napulja velka nesreča. Dva vlaka sta trčila v nekem predoru vküp i je bilo pri tem 8 oseb mrtvih i 22 težko ranjenih,

da sta dva maskirana roparja vdrla v poštni voz drvečega vlaka v bližini Antwerpena in z revolveri v roki prisilila, da jim je železniški uslužbenec izročio poštno vrečo, v šteroj je bilo 450 000 frankov,

da so v Bolgariji uvedli posebno takso za ženske, štere si pustijo vlase rezati,

da je eden zdravnik v Spezili dao nekemu težko ranjenemu železničarju svojo krv, da mu reši življenje. Železničar je bio rešen, a zdravnik je zaradi velike izgube krvi vmro.

O Higijeni.

Primarij dr. Brandieu.

Gotovo ste slišali ali pa kaj čitali o tej besedi; toda mislim, da ne bo preveč, ako bom o tej stvari še kaj povedal. Higijena, to je nauk o zdravju, nas uči kako upliva na nas okolica v kateri živimo, torej kako vpliva zrak, stanovanje, delavnica, hrana, obleka itd. Dalje nas uči, kako naj se varujemo škodljivosti te okolice, da ostanemo zdravi, kako naj uporabimo njene prednosti v korist našega zdravja, kako okrepimo naše telo proti bolezni.

Higijena je tako stara, kakor je staro človeštvo samo. Znano je, da zakoni za čuvanje zdravja stare zaveze, so bili bolj verskega značaja in so imeli svoj temelj v deseti zapovedi: Bog kaznuje človeka z boleznijo, tudi On ga zdravi po svojih služabnikih, kateri so duhovniki. Pri Grkih in Rimljanih se neguje higijena v patriotičnem duhu, s ciljem, da se razvije telesno močno in zdravo pokolenje, sposobno za obrambo domovine. Ustanovljeni so bili posebni telovadni zavodi, t. s. gimnazije in javna kopališča za telesno nego prebivalstva in varstvo zdravja. Ostanki nekaterih vodovodov Rimske dobe so v naši kraljevini še danes na več mestih, po 2000 letih, dobro razvidni. Hipokrates, imenitni grški zdravnik starega veka, je študiral, kako vpliva na človeško telo zrak, voda, stanovanje, hrana. Lahko rečemo, da je on ustanovitelj sistematične higijene. Učenjaki Celzus in Galenus pa negujejo na širši podlagi Hipokratesov nauk. Ko so pri prihodu Barbarov, rimljanske javne stavbe, kopališča in mnogi vodovodi postale ruševine, se je začelo tudi za higijeno žalostna doba. V srednjem veku, ko je askeza dosegla svoj višek, je bila v prvi vrsti upoštevana skrb za zveličanje duše; negovanje telesa pa je prišlo popolnoma v ozadje. Doba prerojenja (renesansa) na polju znanosti in umetnosti je bila za higijeno tudi bolj plodna, ker se je osnovalo vse na popolnoma novi podlagi. Ko je učenjak Pasteur spoznal, da so povzročitelji bolezni takozvane Bakterije ali bacili; je dobila higijena v

roke najboljše orodje v boju proti boleznim. Na tej podlagi nam lahko danes higijena točno predpiše, kako naj čuvamo naše zdravje, na pr.:

Od onega časa, od kar je cepljenje proti bobikam (črnim kozam) obvezno, ne vidimo več v naših krajih to bolezen. Redko kdaj vidimo starega človeka, ki ima na obrazu še znake te bolezni. Na Dunaju (Beču) je umrlo od 100.000 ljudi 200 na tifusu, po kanalizaciji in napeljavah vodovoda pa jih umre komaj 5. Vse to nas je naučila higijena. Difterija (pūta) je tudi dobro poznana bolezen v naših krajih, se da danes z cepljenjem ozdraviti, dočim je pred tem kar na stotine otrok umrlo. Enako se znamo boriti danes proti malariji in tudi proti trahomu, kateri je posebno v našem kraju velike važnosti. In vse to dosežemo s pomočjo higijene.

Cilj higijene je, da nam ohrani zdravje, da nam okrepi telo, torej moramo poznati vse te okoliščine, katere vplivajo na nas in sicer: vpliv zraka, vode, zemlje, hrane, obleke, stanovanja itd. da vemo, kako naj se čuvamo slabega in izkoristimo, kar je dobrega za nas. (Nad. pride.)

Kalendar

1932. APRIL ma 30 dni 15 teden

Den	Rim. kat.	Evang.
3. Nedel.	I. bela. Franč.	Po vuzmi I.
4. Pond.	Ceplena M.	Izidor
5. Tork.	Vincenc	Vincenc
6. Sreda	Celestin	Celestin
6. Četrtek	Herman	Herman
7. Petek	Lidia	Lidia
8. Sobota	Erhard	Erhard

Vremen:

V začetki hladno.

Občni zbor Gostilničarske zadruga

Gostilničarska zadruga za srez murskosoboški, je imela dne 23. marca t. l. svoj 10. redni občni zbor, katerega se je udeležilo 135 gostilničarjev iz vsega sreza.

Dnevni red je bil zelo obširen ker je imel 9 točk.

G. Vezer Geza načelnik zadruga je ob pol 10. uri otvoril zborovanje, pozdravil vse navzoče, prav posebno gg. obrtnozadružnega nadzornika, ki je zastopal Kr. bansko upravo dravske banovine g. Založnika, zastopnika srezkega načelstva odnosno obrtne oblasti g. dr. Bratino, zastopnika zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Čeh Franca, načelnika gremija trgovcev ter načelnika skupne obrtne zadruga v Murski Soboti g. Sukič Štefana.

Po prečitani zapisnika 9. rednega občnega zbora, ki se je odobril brez pripomb, podeli g. načelnik besedo g. obrtnozadružnemu nadzorniku, ki v zbranih besedah pozdravlja celokupno članstvo, pohvali delovanje zadruga, ki je lepo organizirana, kar se vidi iz lepe udeležbe, ki je najlepši dokaz uvidevnosti za skupno delovanje. Nato pojasni najvažnejše določbe novega obrtnega zakona, zlasti kar se tiče gostilniškega stanu, obrazloži tudi razliko med posameznimi vrstami gostiln, restavracij, hotelov, kavarn itd. Najbolj važno kar je sedaj pred nami je to, da si mora priskrbeti vsak pravočasno za izmenjavo sedanjega dovolila oz. koncesijske listine in to najkasneje do 9. junija t. l. Ta termin, ki je predviden z zakonom se ne sme nikakor in v nobenem slučaju podaljšati. Najvažnejši

NAJNOVEJŠE VESTI

Velik ogenj v Zagrebu

Zagreb, 30. III. 1932.

V noči od torka na sredo je nastal v palači Bartolić v Zagrebu v lokalu tvrdke Parsil velik ogenj. Ta palača je bila pred par leti zgrajena in stoji blizu tržnice. Gasilci so začeli takoj gasiti in so po večurnem

gašenju ogenj lokalizirali. Iz pogorišča so do ure, ko to pišemo, potegnili štiri mrtve in več ranjenih, nekaj ljudi pa še manjka in se ne ve, ali so tudi postali žrtve ognja ali pa so kje v palači na varnem skriti.

Trgovino, Obrt in Industrijo spomenico, katero prečita ter nato takoj izroči zastopniku skupne zbornice g. Čehu.

Sprememba pravil se odloži na drugi izredno občni zbor.

Pri slučajnostih ni nobenega predloga, vsled tega se g. načelnik zahvali vsem navzočim za lepo udeležbo, pozivlja vse k skupnemu delovanju in se zahvali gg. nadzorniku Založniku, dr. Bratini, Čehu in Sukiču, za pozornost ter zaključni zborovanje ob 12. uri.

Poročilo poslanca

Apaška kotlina.

Gospod ban Dr. Marušič je tukajšnjim prekmurskim Slovencem dal podporo od 10.000.— Din. za nakup hiše, stavbišča in pokopališča za Evangeličansko versko občino.

Gospod ban je skočil tem prekmurskim Slovencem na pomoč v najtežjem času in s tem izkazal svojo naklonjenost.

JOSIP BENKO.

Na znanje!

Z arende, tudi na polojno, de se davalo za tekočo gospodarsko leto **v nedeljo dne 3. aprila ob 1. uri popoldne v Rakičanu okoli 220 plügov oratje zemle.**

Reflektanti naj se zberejo toga časa pred krčmov Čačinovič.

Vagaja Ludvik.

KMETIJSTVO

Brananje travnikov.

Dostokrat se je že govorilo in pisalo o potrebi brananja, ampak itak le malokateri kmetovalci opravljajo to velevažno delo. Vlačiti travnike na sprotoletje je eno najvažnejše sprotoletnje delo na travniku, izmed vseh drugih del.

Brana na travniku opravlja do gotove mere isto delo, kakor plügar na njivi. Vsi vemo, da brez plüga nemremo obdelati njive in bo za nas napredek — če pridemo do spoznanja, da brez travniške brane nemremo dobro oskrbovati travnike. Travniška brana ne rahla zemljo tako temeljito kakor plügar, ipak pa dovolj da dosežemo cilj — večji pridelek. Za vlačenje travnikov pride v vpoštev le travniška brana, nikdar pa ne lesena, njivska brana. Kdor je že vlačil travnik z leseno brano bo uvidel, da ta ne str-

ga nič zemlje, ampak skače po travniku ter mantra živino in človeka. Travniška brana se pa s svojimi gibljivimi členi in ostrimi zobmi oprime zemlje in trave.

Z brano strgamo na travniku isto plast, ki se je napravila na površini iz zdrobljenega sena in drugih odpadkov. Ker se ta plast sčasoma tak strdi, da zraka več ne prepušča — se hrana v zemlji več nemre pretvarjati — in travnik vedno bolj in bolj peša. Če pa tak slab travnik preorjemo in ne da bi kaj gnojili posejamo na peldo proso, bomo veliko prosa dobili. S tega se jasno vidi, da je v travniku bilo dovolj hrane, samo ta hrana ni mogla priti do veljave. S tem pa če z brano povlačimo, strgamo to zbito plast, bomo deloma omogočili pretvarjanje te hrane in povečali rodovitnost travnika.

Brana tudi uničuje slabe, malo vredne rastline in pospešuje rast dobrih trav. Posebno velikega pomena je brana za zatiranje majora. Z brano zdrobimo do gotove mere tudi mravlinjake in krtofinjake.

Najboljši čas za vlačiti je sprotoletje, da so se travniki že posušili, niso pa še ozelenili. V jeseni vlačiti na lahki zemlji in to posebno pri nas — kjer je dostokrat po zimi veliki mraz brez snega — je nevarno, ker brana poškoduje tudi travo in korenine in te brez varstva lahko zmrznejo. Manj nevarnosti je zato takrat, ako potem travnik dobro pognojimo s hlevskim gnojem ali pa s kompostom, ki travo pokrijeja. Nikdar se pa ne bojmo, da bi nam brana na sprotoletje kako škodo napravila na travu. Čim boljše, močnejše povlačimo travnik tem močnejše bo rasla trava in tem bolj se zgosti. Da to delo opravimo res temeljito, moramo vlačiti po vdiljek in poprek, ako nam to omogoča velikost parcele.

Mnogokrat se čuje, da je brananje travnikov pol gnojenja. Istine je na tem samo toliko, da z brano omogočimo pretvarjanje hrane, ki je že v zemlji, ampak dozdej ni mogla priti do veljave (glej zgoraj). Ko pa bo ta hrana porabljena, bo mogoče naprej le s pravilnim gnojenjem obdržati travnik v rodovitnosti.

Kakor je viditi iz tega kratkega spisa je vlačenje travnikov zelo koristno. Zato pa nujajmo travniške brane, ki jih ima kmetijska podružnica v Murski Soboti ter dobro prevlačimo travnike za letos. Ne pustimo, da bi te brane zrjavale kje v magazinu, ampak jih ponujajmo, da bo potrebno čimprej nove kupiti.

Kmetsko nadaljevalnega tečaja v Puconcih slovesni zaključek je bio v soboto 19. t. m. ob prisotnosti našega narodnega poslanca g. Benka, člana banov. sveta g. Kodra, ništernih drugih gostov i množice kmetskega naroda. Vsi so pazno sledili pri zanimivem izpraševanju učencev. Ne bi verjejo keliko dobrega i koristnega so se naučili v tom kratkem vremeni obiskovalci tečaja. To je bil zaključek že osmega zimskega tečaja, štere je priredo nad vse agilni šolski vodja v Puconcih, g. Titan Joško, kak prvi v Prekmurju. K velikem uspehom, ki jih je dosegno s temi tečaji, mu mora vsak le častitati. Govori gg. Benka, šolskega nadzornika i Dularja ob koncu te slovesnosti naj bodo g. Titanu v vzpodbudo pri nadaljnjem nesebičnem delu za napredek našega kmetijstva.

Paradižve jaboke. „Paradeis-äpfel“ se imenjujejo pravilno: „rudečl devičnik“, nemški: „roter Jungferapfel“

Te sorte je dosti po Goričkom, pa nindri ne poznajo pravega imena, ar ovira trgovino s sadjem, zato to objavljamo.

„To je pravi čisti simentaler“ čujemo dostikrat pri naših živinorej- cih, ki mislijo, da je zaistino samo svetla žemljasta farba, pravilna farba za simendolsko živino. To naziranje je napačno! Pred kakšimi 25 leti je istina bila svetla farba pri simendol- cih moderna, (tudi krave i telice majo po tem takem svojo modo, samo, da jo tak hitro ne spreminjajo) kasneje pa je začela prevladati temnejša farba, to je, rudeče dlake na svetli koži, ar se je pokazalo, da je takša živina vztrajnejša i proti boleznim odpornej- ša. Tudi zadnja leta importirani orig- biki iz Švici so že temnejše farbe.

Svetla farba pa je znak degenera- cije, propadanja pasme (fajte). Na- vadno nastopa vzporedno z svetlejšo farbov tudi zaostalost v rasti, živina dobi drobne finejše kosti. Tak dege- neriran bik nima ne bikovskega vrta, ne glave i tudi drugače je takše konstitucije, da bi mislo na prvi pogled, č ne bi meo tistih reči, da je telica.

Precepljenje sadnega drevja. Či imamo v sadonosni manjvredne sorte, je zdaj ravno čas, da iste pre- cepimo z boljšimi sortami, štere so določene po sadnem izboru za Drav- sko banovino. Precepljenje vpliva na bogšo rodovitnost sadnega drevja. Mamo tudi sorte, štere slabo ali nič ne rodijo i ki v pojdinih krajih ne uspevajo v dotičnem kraju, kak da jih izkopljemo. S precepljenjem se doseže v 3-4 letih popolna i rodo- vitna krona, kar bi se z novim saje- njem doseglo samo v 20 letih. Če šče- mo dosegli s precepljenjem popo- len uspeh, je potrebno, da so dreve- sa zdrava, da majo zdravo deblo i krono i da niso starejša od 30 do 40 let. Za precepljenje porabljamo razne načine cepljenja kak v razkol, na sedlo i žlebičkanje. Cepiče vzememo samo od rodovitnih dreves, štere smo nare- zali že meseca januarja i shranili v vlažnom peski, v mrzlih kletih ali za- kopane v zemljo. Vsajene cepiče mo- ramo zavarovati, da jih veter i ptice ne polomijo. Najbolje je, da vzeme- mo leskove šibe i iste privežemo nad cepilnim mestom v obliki loka.

Gda nasadimo kokoši? Pri kokošjereji skrbimo zato, da podložimo rano spomladi. Najboljši čas za valjenje je od začetka marca do kon- ca aprila. Zgodnji piščanci se razvi- jejo do jeseni v krepke jarice, štere že začno nesti v pozni jeseni in ne- sejo ob primernem oskrbovanji celo zimo, to je v onem času, kak so jaj- ca najdražja. Či nimamo v marci eš- če kokvače, te si pomagamo s pur- ni, štere so v valjenji zanesljive i se dajo k temu s primernim ravnanjem vsigdar prisiliti.

GOSPODARSTVO

Poročilo iz delovanja trgov- skega gremija v M. Soboti.

Gremij trgovcev v Murski Soboti je imel dne 15. marca 1932 ob 1/2 8. uri zvečer v posebni sobi restavracije

ga. Benka redno odborovo sejo, ka- tere dnevni red je obsegel 7 točk.

Iz poročila načelnika se vidi, da je izvršila gremijalna pisarna od zad- nje seje, ki se je vršila dne 22. januar- ja t. l. veliko posla, zlasti z izpolnje- vanjem davčnih napovedi, katere so iz- vršili člani večinoma potom gremijalne pisarne. Med drugim je pisarna interve- nirala na merodajnih mestih radi vrnit- ve onega denarja, ki je odvzet našim državljanom po avstrijskih obmejnih oblasti, radi neupoštevanja tamošnjih deviznih predpisov, kajti prizadeti pač gotovo niti slutiti niso, da obstojajo v Avstriji predpisi, glasom katerih bi bilo prepovedano nositi s seboj denar iz države.

Radi neupravičenega trgovanja je bilo pri gremiju prijavljenih 9 slu- čajev, katere je gremij oddal v nadalj- no postopanje obrtni oblasti ter je le želeti, da delajo v tem oziru vsi čla- ni složno, s čim bi se lahko odpra- vilo neupravičeno trgovanje.

Načelstvo je sklenilo nadalje, da bo izvršilo prošnje in prepise obrtnih listov radi registracije, ki se mora izvršiti po novem obrtnem zakonu naj- kesneje do 9. junija 1932 popolnoma brezplačno, torej je potrebno, da vsak gremijalni član odda svoj obrtni list v gremijalni pisarni, tam podpiše pri- javo, a vse drugo izvrši pisarna sama in brez vsakih stroškov.

Radi žigosanja tehtnic v letu 1932 se sklene poročati meroizkusne- mu uradu v Mariboru. Če bi se izvr- šilo žigosanje v teku leta 1932 se naj potem smatra to kot pravilno žigo- sanje ter naj pridejo one tehtnice in merila na red za žigosanje še le leta 1934 ne pa 1933, oziroma naj se ne smatra potem to žigosanje samo za začasno, temveč definitivno izvršeno. Ako pa to ni izvedljivo, se naj izvrši žigosanje še le ko pride srez Murska Sobotna na red to je v letu 1933.

Koltaj Karol v Prosenjakovcih je zaprosil za obrtni list za trgovino z mešanim blagom. Proti izdaji nima gremijalno načelstvo nobenih pomis- lekov, ker so vsi dokumenti v redu in ima tako vse dokaze usposoblje- nosti v smislu predpisov obrtnega reda.

Glasom obvestila srezkega na- čelstva v Murski Soboti se predvide- va, da pride v letu 1932 in to v je- senški dobi potovalni vlak kmetijske razstave, vsled tega se je izvolil ožji odbor in to so gg. Čeh Franc, Nemec Janez, Brumen Joško, Heimer Arnold in Cvetič Janez, ki bodo skrbeli za to. Če bodo kazale razmere, stopijo v stik z merodajnimi krogi, da prire- di Murska Sobotna v istem času raz- stavo kmetijstva, obrtniškega in sploš- nega trgovskega značaja.

Skleno se, da se bo vršil letoš- nji t. j. XI. redni občni zbor v petek t. j. dne 29. aprila 1932 ob 10. uri dopoldne v prostorih bivše kavarne pri Kroni (Faflik). Določitev dneve- ga reda za občni zbor se izvrši na prihodnji odborovi seji, na kateri se bodo tudi pregledale knjige in računi prejemkov in izdatkov. Sklenilo se je tudi, da morajo plačati globo tisti člani, ki se ne bodo udeležili občne- ga zbora, pa tudi ne opravičili in si- cer za člane izven Murske Sobotne Din 20.-, za člane iz Murske Sobotne Din 50.

Pri slučajnostih je predlagal g. Nemec, namestnik načelnika, naj se izvoli ožji odbor, ki bi proučeval, kako bi se naj omilila sedanja težka kriza v našem okolišu, o čem se je daljše časa razpravljalo, vendar seni prišlo do zaključka. Z ozirom na to, da je kriza vsesplošna in svetovna, ne bi imelo nobenega smisla si beliti glave s tem, kar niso mogle napraviti razne konference svetovnega pomena. Seja se je zaključila ob 22. uri.

Tržne cene

Telice kg. 3-4 Din, teleta kg. 4-5 Din, biki se začasno ne ku- pujejo, ker je uvoz bikov v Avstrijo ustavljen, svinje kg. 5-6.50 Din.

V nadrobni prodaji so cene sle- deče: govedina l. kg. 10.- Din, tele- tina kg. 6-8 Din, svinjetina kg. 12-18 Din, svinjska mast kg. 16-18 Din, moka pšenična 0 kg. 4.50-4.75 Din, II. kg. 4.25-4.50 Din, V. kg. 4.- Din, moka ržena kg. 3-3.50 Din, kava surova kg. 38-80 Din, kava pražena kg. 48-125 Din, riž kg. 5-12 Din, sladkor kristalni kg. 13.50 Din, v gla- vah kg. 14.- Din, kocke kg. 15.- Din, olje bučno 1 lt. 16 Din, olje olivno 1 lt. 16-24 Din, sol Kreška kg. 2.50 Din, sol morska mleta kg. 2.75, sol živinska kg. 1.40 Din, milo navadno kg. 9 Din, milo Zlatorog in Gazela kg. 12 Din, milo terpentinsko kg. 14 Din, petrolej lt. 7 Din, sveče pkt. 9 Din.

Cene deželnim pridelkom v te- kočem tednu so sledeče: pšenica 1 q 160.- Din, žito 1 q 150.- Din, ko- ruza debela 1 q 100.- Din, koruza čikatine 1 q 120.- Din, oves 1 q 120.- Din, ajda 1 q 110-115 Din, ječmen 1 q 120-130 Din, proso 1 q 110.- Din, krompir 1 q 80-105 Din, seno 1 q 70-90 Din, slama 1 q 50-60 Din.

Umetna gnojila: superfosfat 16% 1 q 96.- Din, tomatova žindra 18/20% 1 q 116.- Din, Nitrofoskal 1 q 148.- Din, kalijeva sol 42% 1 q 182.- Din, apneni prah pri odjemu celega vago- na 1 q 18.- Din.

Cement Trboveljski 1 q 67.- Din, cement Splitški 1 q 65.- Din, apno žgano 1 q 38.- Din.

Kupčija zadnji čas počiva. Prodalo se je v zadnjem tednu le 2 vag. pše- nice in približno 1 vag. koruze, pol vag. žita in ca 3 vag. sena in slame.

TON KINO

z najmodernejšo opremo
Lastnik G. DITTRICH
MURSKA SOBOTA.
Regrut Račmarek

Režija: Carl Boese. Manuskript: D. E. Lüthge i Karl Noti. U gl. ul. Fritz Schulz, Lucie Englisch.

Predstave se vršijo:
v SOBOTO, dne 2. aprila ob 1/2 9 uri in v NEDELJO, dne 3. aprila popoldne ob 1/2 4 uri in zvečer ob 1/2 9 uri.

Dne 9-10. aprila
NASMIJANA SRCA (DIE LINDENWIRTIN)

GOSTILNA

na prometnem mestu s opremo se da v najem ali pa prod.

Vprašati pri

KREDITNI BANKI v M. Soboti.

PREKMURSKA POSOJILNICA V MURSKI SOBOTO r. z. z o. z.

vabi na

XI. redni občni zbor,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. aprila 1932 ob 10. uri dopoldne v poslovnih prostorih v Murski Soboti s sledečim dnevnim redom:

- 1) Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora;
- 2) Poročilo načelstva o poslovnem in računskem zaključku za l. 1931;
- 3) Poročilo nadzorstva o pregle- du poslovanja in računskega zaključka;
- 4) Sklepanje o odobritvi rač. zaključka in podelitvi absolutorija;
- 5) Sklepanje o dodelitvi čistega dobička k rezervnemu skladu;
- 6) Slučajnosti.

V Murski Soboti, 23. marca 1932.

NAČELSTVO.

MLATILNA GARNITURA

lokomobila „NICOLSON“, mlatec fa- brikat FLÖTER vse v dobrom stanji skoraj kak novo se jako fal oda pri

ČEH FRANC

trgovina z mešanim blagom, wseh vrst de- želnimi pridelki in stavbenim materialom

MURSKA SOBOTA. 1

Odda se v najem s 15. aprilom stano- vanje obstoječe iz 2 sob, kuhinjo in s pritliklo ter električno razsvetljavo. Naslov se pozve v PREKMUR- SKI TISKARNI v Murski Soboti. 3

MALA MLATILNICA Z MOTORJEM VRED

nova motor mlatilnica, generalno po- pravljena, vse kak novo. Motor se lej- ko kurni z bencinom, petrolejom, sh- rovim oljom ali plinom z lesenim vo- geljom, se jako fal oda pri

ČEH FRANC

trgovina z mešanim blagom, wseh vrst de- želnimi pridelki stavbenim materialom i. t. d. MURSKA SOBOTA. 1

POZOR!

Novi šlagerji, kakor tudi plesni komadi dospeli!

Edison Bell Penkala, Columbia, His Masters Voice.

Gramofoni gornjih znamk od Din 600.- naprej. Velika izbira KOLES raznih znamk. MOTorna kolesa in ŠIVALNI stroji. Prvovrstne GUME za kolesa, motorje in automobile.

FOTOMATERII!

Različni fotomaterijal v največji izbiri po najnižji ceni.

Vse na zelo ugodne mesečne obroke pri tt.

Ernest Štivan Murska Sobotna.

PISALNI STROJI:

L. C. Smith, Underwood in Triumph.

POZOR!